

اخبار

درخواست مدیر موزه هنرهای معاصر از موزه‌داران جهان

رضا دبیری‌نژاد مدیر موزه هنرهای معاصر تهران، در نامه‌ای سرگشاده به رؤسای موزه‌های معتبر جهان و جامعه بین‌المللی موزه‌داری، از آسیب گسترده به بیش از صد اثر تاریخی و چندین موزه و کاخ موزه در ایران طی ۳۸ روز گذشته خبر داده و خواستار همبستگی جهانی برای حفاظت از میراث مشترک بشری شده است.

متن کامل نامه به رؤسای محترم موزه‌های معتبر جهان، به شرح زیر است: «همکاران گرامی! اینجانب، مدیر موزه هنرهای معاصر تهران، این نامه را با نگرانی و احترام به شما می‌نویسم. موزه‌ها نه تنها گنجینه‌های بی‌بدیلی از تاریخ بشریت هستند، بلکه آینه‌ای از سیر تکامل انسان از دوران پیش از تاریخ تا عصر مدرن به شمار می‌روند. آن‌ها روایت‌گر داستان‌هایی از چگونگی شکل‌گیری تمدن‌ها، تدوین قوانین و بنیان‌گذاری اصول همزیستی مسالمت‌آمیز میان انسان‌ها هستند. اما در عین حال، موزه‌ها همچنین گواهی از واقعیت غم‌انگیز دیگری هستند: جنگ‌ها، که بارها و بارها تمدن‌های بزرگ و دستاوردهای فرهنگی و هنری آن‌ها را نابود کرده‌اند. اشیای تاریخی که در موزه‌ها حفظ می‌شوند، میراث‌های مشترک بشری هستند که از یورش‌ها و بحران‌ها جان به در برده‌اند.

موزه‌ها با حفظ این گنجینه‌ها، چه در عرصه تمدنی، فرهنگی، هنری و علمی، به تقویت پیوند میان انسان‌ها می‌پردازند. هدف آن‌ها ایجاد زمینه‌ای برای گفت‌وگو، تعامل و احترام متقابل است تا جهانی مسالمت‌آمیز و زیبا بسازند. موزه‌ها فقط نگهبان اشیای نیستند، بلکه حافظان فرهنگ‌ها، هنرها و دانش‌های بشری هستند اما کسانی که به راه جنگ می‌روند، به هیچ‌وجه به تخریب می‌کنند و با فرهنگ و همزیستی انسانی توجهی ندارند. آن‌ها پل‌های ارتباطی میان فرهنگ‌ها و جوامع را تخریب می‌کنند و با تنوع و تفاوت مخالفت می‌ورزند. در دوران جنگ، هیچ مکانی، حتی موزه‌ها، از تهدیدات ایمن نیستند. موزه‌های ایران، از دوران باستان تا به امروز، نشانگر نقش مهم و بی‌بدیل این سرزمین در شکل‌گیری تمدن بشری و غنی‌سازی فرهنگ و گفت‌وگوهای هنری جهانی هستند. آن‌ها گواهی بر مقاومت بی‌وقفه تمدن ایرانی در برابر تهدیدات و تهاجمات بوده‌اند. متأسفانه، در ۳۸ روز گذشته، ایران مجدداً هدف حملات گسترده قرار گرفته است. این حملات باعث آسیب‌های جدی و جبران‌ناپذیر به بیش از صد اثر تاریخی و تعدادی از موزه‌ها و کاخ‌موزه‌های سراسر کشور شده است. این آثار، نه تنها بخشی از میراث ملی ایران، بلکه متعلق به میراث مشترک بشریت هستند.

به عنوان مدیر موزه هنرهای معاصر تهران، نگرانی عمیق خود را در مورد امنیت گنجینه‌های هنری و فرهنگی ایران ابراز می‌کنم؛ گنجینه‌هایی که ممکن است دوباره در معرض تهدید قرار گیرند. هر آسیبی به این آثار، ضربه‌ای جبران‌ناپذیر به میراث بشری خواهد بود. موزه‌ها و میراث‌های فرهنگی، فراتر از مرزها، برای صلح، همزیستی و گفت‌وگو ساخته شده‌اند. درهای موزه‌ها همیشه به روی عموم گشوده است اما در هیاهوی جنگ، صدای آرام فرهنگ و هنر اغلب گم می‌شود.

از شما، همکاران گرامی و نگهبانان مشترک میراث جهانی، درخواست می‌کنم که در این دوران دشوار، توجه ویژه‌ای به گنجینه‌های تمدنی و هنری ایران داشته باشید. با صدای واحد و رسا، نگذاریم که آسیبی بیشتر به این میراث‌های گران‌بهای بشری که در دل این سرزمین تاریخی نهفته است وارد شود. همچنین، از شما درخواست دارم تا با اطلاع‌رسانی به جامعه جهانی موزه‌داری و آگاه‌سازی آن‌ها در باره واقعیت بحرانی موزه‌ها و میراث فرهنگی ایران، به این تلاش‌ها یاری رسانید.

من بر این باورم که صدای جمعی موزه‌های جهان، صدای صلح و همزیستی است و تنها با همبستگی جهانی موزه‌داران می‌توانیم از میراث مشترک انسانیت در برابر جنگ و ویرانگری دفاع کنیم.

از توجه و همدلی شما صمیمانه سپاسگزارم.»

بوتیک هنر ایران

میزبان اجراهای تازه خواهد شد

«بوتیک هنر ایران»، از ۲۵ فروردین ۱۴۰۵، با پوشش حمایتی از نمایش‌ها، بازگشایی خواهد شد. بوتیک هنر ایران، با فضاهای چندمنظوره برای اجرای تئاتر، کنسرت، گالری، برگزاری رویدادها و فعالیت‌های فرهنگی قصد دارد به منظور حمایت از گروه‌های نمایشی، در شرایط کنونی کشور، بستری را فراهم کند تا هنرمندان بتوانند با شرایط حمایتی ویژه در این مجموعه، اجراهای خود را به صحنه ببرند.

این مجموعه که در بهمن میزبان نمایش‌های متعددی چون «هتل»، «ناستنگا»، «اگر شبی از شب‌های طهران مسافری»، «کاش چشم نمی‌دید»، «گلومی ساندی»، «گاهی»، «یک اتاق، سه در، چهار دردسر»، «پارهنه»، «لخت»، «قلبی در مشت» و «قانون گروتو» بود، آماده دریافت اطلاعات اجرایی گروه‌های نمایشی و همکاری با شرایط حمایتی است.

دفاع از میهن و سیاست‌های فرهنگی- رسانه‌ای

هنرمقاومت در زیست جهان جنگی

یادداشت

حسین حسینی

پژوهشگر فرهنگ و ارتباطات

وقتی «جنگ» به «دفاع» تعبیر می‌کند، به امری «مقدس» تبدیل می‌شود که تمامی دلالت‌های مذهبی و دینی را فراق می‌خواند تا پیوند جمعی ارگانیک افراد را از امری اجتماعی به امر متعالی تبدیل کند.

فراع از بُعد سیوعانه، وحشت‌آفرین، جدایی‌افکنانه و نابودگرانه، آنگاه که «جنگ» به «دفاع» تبدیل می‌شود، به جزئی از فرهنگ هرروزه و از کالایی فروختنی به کالایی فرهنگی تبدیل می‌شود و عرصه‌ای برای تولید و مصرف محصولات فرهنگی دفاع می‌شود. از آنجا که دفاع، امری جمعی است، آنچه سبب ایجاد هویت جمعی و پیوند همگانی پیرامون امر مقدس دفاع ملی می‌بیهی می‌شود، به واسطه عناصر و محصولاتی است که سبب ساز شکل‌دهی به انگاره مشترک از جنگ و ضرورت اتحاد مقدس میهنی میان یکایک شهروندان می‌شود.

همواره در حین جنگ، عناصر و محصولات فرهنگی-هنری توسط اجتماع تولید و در موبیرگ‌های جامعه جریان می‌یابند که کارکردهای گوناگونی دارند؛ ازجمله آنها می‌توان به مارش‌های جنگ و در زمینه اجتماعی ایران انواع سرودهای حماسی است که ماهیتی شورانگیز دارند و روحیه مقاومت و تدوام شجاع‌بودگی و اتحاد حول میهن و دین را برمی‌انگیزند و البته بر عناصر ملی و دینی تکیه دارند. در دوران پساجنگ نیز این محصولات همانند فیلم و رمان، یادنامه‌ها و خاطره‌ها، کارکرد یادآوری و تازنده‌نگه‌داری ایثار، گذشت، شهامت و همدلی در خاطره جمعی و نوستالژیک همگان دارند و در صورت لزوم در برهه‌های خاص دوباره برانگیخته می‌شوند تا اتحاد و همدلی را پیرامون مشترکات جمعی برانگیزند.

اولویت‌های فرهنگی در زمان جنگ

از ایثارگری تا مهرورزی

یادداشت

محمدحسین اسماعیلی

مدیرکل دفتر توسعه آموزش‌های فرهنگی و هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

فرهنگ و عناصر فرهنگی در هر شرایطی دارای کارکردهای مؤثر و فراوانی است که باید مورد توجه جدی متولیان فرهنگی و سیاستگذاران جامعه قرار گیرد. در زمان جنگ، توجه به اولویت‌های فرهنگی می‌تواند کارگشای امور باشد و بی‌توجهی به آن نیز ممکن است باعث خسارت‌های جبران‌ناپذیر شود. شرایط جنگی می‌طلبد که تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران در هر تصمیم و اقدام خود حتماً عناصر فرهنگی متناسب با شرایط جنگی را لحاظ کنند، در غیر این صورت این احتمال وجود دارد که آن تصمیم یا اقدام به ضد خود تبدیل شود و اثرات معکوس داشته باشد. به برخی از عناصر و اولویت‌های فرهنگی در شرایط جنگی اشاره می‌شود:

هویت: تقویت عناصر هویت بخش و تعلقات و اشتراکات جمعی در زمان جنگ بسیار اهمیت دارد. هویت فرهنگی و ملی در شرایط جنگی باید در صدر توجهات سیاستگذاران و تصمیم‌گیران باشد، در مقابل باید از هر اقدامی که باعث تضعیف هویت جمعی در جامعه می‌شود بشدت پرهیز کرد. فرهنگ سلحشوری: در زمان جنگ آنچه باعث ایجاد و گسترش روحیه جمعی جهت مقابله با دشمن و تجاوز می‌شود، تقویت روحیه سلحشوری در جامعه است. در این

«وطن»

مفهومی مقدس و ارزشمند است که سبب می‌شود اهل فرهنگ و هنر حول آن اجتماع کنند.

برای این اساس، اولویت کنونی در وهله اول باید میان هنرمندانی باشد که به هر شکلی مدافع وطن و انقلاب بوده‌اند و نیز هنرمندان و اهل فرهنگ و هنری که حاضرند برای ارزشی والا و به مسئولیت تاریخی خود عمل نمایند تا در برابر وجدان خویش و آینده سرپلند باشند. پرهیز از اختلاف‌نظر و تأکید بر مشترکات و چشم‌پوشی از آنچه ظاهراً از منظر سیاست‌گذاران فرهنگ نامناسب جلوه می‌کند، اولین گام در جهت به‌صاف‌کردن ایده‌ها، اندیشه‌ها، کردارها، محصولات و محتوای برای شکل‌دهی به افکار عمومی و تدوام مقاومت میهن‌پرستانه و نشر آرمان‌های والایی است که همجون چسب اجتماعی از یکپارچگی ملت دفاع می‌کنند و آنها را برای مقاومت شرافتمندانه مهیا می‌سازند.

هم‌افزایی هنرمندان

«وطن» مفهومی مقدس و ارزشمند است که سبب می‌شود اهل فرهنگ و هنر حول آن اجتماع کنند. برای این اساس، اولویت کنونی در وهله اول باید میان هنرمندانی باشد که به هر شکلی مدافع وطن و انقلاب بوده‌اند و نیز هنرمندان و اهل فرهنگ و هنری که حاضرند برای ارزشی والا و به مسئولیت تاریخی خود عمل نمایند تا در برابر وجدان خویش و آینده سرپلند باشند. پرهیز از اختلاف‌نظر و تأکید بر مشترکات و چشم‌پوشی از آنچه ظاهراً از منظر سیاست‌گذاران فرهنگ نامناسب جلوه می‌کند، اولین گام در جهت به‌صاف‌کردن ایده‌ها، اندیشه‌ها، کردارها، محصولات و محتوای برای شکل‌دهی به افکار عمومی و تدوام مقاومت میهن‌پرستانه و نشر آرمان‌های والایی است که همجون چسب اجتماعی از یکپارچگی ملت دفاع می‌کنند و آنها را برای مقاومت شرافتمندانه مهیا می‌سازند.

بازسازی اعتماد ملی

اکنون به‌واسطه قطع شبکه جهانی اینترنت، اکثریت شهروندان اخبار و رویدادها را از رسانه‌های جمعی و مجاری ارتباطی پیام‌رسان‌های داخلی گرفته‌اند، بهترین فرصت و مجال برای احیای

این دسته از آثار هنری و فرهنگی بر مشترکاتی از قبیل هویت ملی، میهن‌دوستی و وطن‌پرستی، تاریخ و تمدن پرشکوه و معتقدات دینی و مذهبی و احساسات جمعی همانند فداکاری و نوع‌دوستی تکیه و تأکید می‌کنند و از وضعیت خاص روحی و روانی مؤلفسان و پدیدآورندگان آنها در یک برهه خاص نشأت گرفته‌اند و گویی از خراشی روحی و تأثیری والا انگیزخته شده‌اند، حس یکی‌بودگی را در میان بیشتر هموطنان بر می‌انگیزاند. در زمینه اجتماعی ایران و به تاریخ آن که بنگریم، «علاج هم در وطن بوده و هم در مذهب» و هر دو اینها همواره در آثار و محصولات فرهنگی و هنری تجلی پیدا کرده و انسجام و یگانگی را شکل داده است.

روایت آخرازمایی

گرچه جنگ برای احاد شهروندان تبعات سهمگینی دارد اما همواره زنان و بویژه کودکان بیش از سایر قربانیان مورد توجه و تصویرپردازی قرار می‌گیرند و افکار عمومی جهانی را علیه متجاوزان برمی‌انگیزند. اکنون در بحبوحه جنگ اخیر یکی از هولناک‌ترین رویدادهای ممکن رخ داده است و جمع کثیری از دختران معصوم و بیگانه در شهر میناب به شهادت رسیده‌اند، الزامی است که تصویرپردازی رسانه‌ای و فرهنگی از آن بیش از همه مورد توجه قرار گیرد. هنرآفرند که رسانه‌های ایالات متحده مقامات کشورشان را درباره کشتنار کودکان در جنوب ایران مورد سؤال قرار می‌دهند، در رسانه‌های رسمی ما نسبت به بازنمایی این رویداد هولناک کمتر توجه می‌شود. بنابراین، ضرورت دارد در این مورد بازنگری اساسی صورت گیرد. توسل به خون دختران مظلوم ایرانی می‌تواند سبب افزایش فشار شهروندان افکار عمومی جهانی بر دولت‌های غربی و اتمام سریع تر جنگ علیه شهروندان ایران شود. از سوی دیگر، همچنانکه مقامات و رسانه‌های غربی نیز می‌گویند، جنگ کنونی میان رژیم صهیونیستی و ایران یک نبرد آخرازمایی، موجودیتی و ایدئولوژیک است.

جنگ اخیر سبب شد تا شهروندان ایران با بزرگ‌منشی بار دیگر امر ملی را در اولویت قرار دهند و حول وطن بار دیگر متحد شوند. پاسداشت این اتحاد، مستلزم بازاندیشی در برخی سیاست‌گذاری‌های فرهنگی و رسانه‌ای است.

موجب اشتراک نظر و تعلق خاطر جمعی ملت با هر سلیقه و اعتقادی است و ضرورت دارد در ایام جنگ به این اولویت بیش از هر زمانی پرداخته شود.

فرهنگ حماسه: شور حماسی و فرهنگ حماسه‌آفرینی در مقابله با دشمن و دفاع از کینان کشور بسیار کارگشا و اثربخش بوده و مایه تقویت حس مقابله با تجاوز و دشمن مشترک می‌شود. این موضوع که متجاوز به میهن، دشمن مشترک همه ملت است و باید با شوری حماسی به مقابله با آن پرداخت، از اولویت‌های فرهنگی زمان جنگ محسوب می‌شود.

انسجام ملی: اتحاد و انسجام ملی در جامعه و پرهیز از تفرقه و تشتت در ایام جنگ، از مهم‌ترین اولویت‌های فرهنگی و اجتماعی به حساب می‌آید. وحدت در همه امور و حفظ شالوده و انسجام اجتماعی در دوران جنگ بسیار حائزاهمیت است.

امید و انگیزه: تقویت امید به آینده و انگیزه‌بخشی به آحاد جامعه به‌ویژه جوانان و نوجوانان باعث پیروزی خواهد شد. پرهیز از انتشار یأس و ناامیدی و حفظ روحیه جمعی با پمپاژ مفاهیم ایام‌بخش و امیدآفرین از مهم‌ترین اولویت‌های زمان جنگ است. فرهنگ مهرورزی: مهر و مهرورزی از کهن‌ترین خصایص فرهنگی ایرانیان به حساب می‌آید که نشانه‌های فراوانی از آن در تاریخ و فرهنگ و ادبیات این سرزمین یافت می‌شود. شایسته و ضروری است این فرهنگ ارزشمند را در ایام و شرایط جنگی تقویت کرد تا از این طریق دردها و آلام جامعه التیام یافته و فضای جامعه از شمیم مهربانی آکنده و معطر شود.

جنگ اخیر

سبب شد تا شهروندان ایران با بزرگ‌منشی بار دیگر امر ملی را در اولویت قرار دهند و حول وطن بار دیگر متحد شوند. پاسداشت این اتحاد، مستلزم بازاندیشی در برخی سیاست‌گذاری‌های فرهنگی و رسانه‌ای است که طی این سال‌ها نمره آن آسیب به انسجام و وحدت ملی و بازگذاشتن دست اجانب و بدخواهان بوده است

اخبار

افشین هاشمی

از قهرمان‌های روزهای جنگ گفت

افشین هاشمی از علاقه‌اش به اینکه در کنار آتش نشانان و امدادرسانان کمکی به آسیب‌دیدگان باشد، نوشت. افشین هاشمی هنرمند عرصه تئاتر و سینما در پی حمله آمریکا و اسرائیل به ایران، با انتشار سکانسی از فیلم خاله قورباغه در صفحه خود در فضای مجازی که در آن صدایش یکی آتش نشان را انجام داده است، نوشت: «دوست داشتمم با همکارانم- به دور از جنجال دوربین کنار امدادرسانان و آتش نشان‌ها کمکی باشم برای آسیب‌دیدگان.

دورم - نمی‌شود، ولی گمانم خوب است بچه‌ها قهرمان‌های بی‌هیاهوی این روزهایشان را بشناسند. مفتخرم که خودم صدای آتش نشان را گفته‌ام؛ شعرش از فرشته طائرپور است و موسیقی‌اش با سعید شهرام. بچه‌ها این روزها را خوب به خاطر بسپرید، آنچه گذشت که این شد را ما برایتان خواهیم گفت، و بعدش را شما خواهید ساخت!»

افشین هاشمی از ماه‌ها قبل خارج از کشور به سر می‌برد.

مجرور شدن بازیگر تئاتر

در پی حمله دشمن به خاک ایران

فاطمه خدابنده‌لو، بازیگر و مدرس تئاتر در پی حملات نیربوهای آمریکایی، صهیونیستی به کشورمان مجروح شد. خانه فاطمه خدابنده‌لو بازیگر و مدرس تئاتر در پی حملات ددمنشانه نیروهای آمریکایی-صهیونیستی به خاک کشورمان در اسفندماه، دچار آسیب شد.

در این آسیب‌دیدگی، مادر این بازیگر، به شهادت رسید و خود او نیز دچار شکستگی در ناحیه دنده شد. خدابنده‌لو بازیگر و کارگردان و مدرس تئاتر است که بیشتر در زمینه تئاتر کودک و تئاتر خیابانی فعالیت می‌کند.

در پی حملات دشمن، علاوه بر تخریب و آسیب بعضی از مراکز فرهنگی و هنری، خانه برخی از هنرمندان سینما و تئاتر همچون ناصر ممدوح، مارال فرجاد، بی‌تا عالمی، هرمز هدایت و آزاده پورمختار نیز دچار آسیب یا تخریب شده است.

همچنین در پی حملات دشمن، زینب شادگامی هنرمند خردمند تئاتر به همراه اعضای خانواده خود به شهادت رسید.

اجرای ۲۰۰ اثر نمایشی مرتبط با جنگ

رمضان

هادی کیانی، دستیار مدیرکل نمایشی سوره در امور استان‌ها گفت: «حوزه هنری در ارتباط با جنگ رمضان ۲۰۰ اثر نمایشی در گونه‌های مختلف را تولید کرده که برای هر استان به‌طور متوسط بین ۱۰ تا ۱۶ اجرا متفاوت است. از این مجموع، ۱۸۰ اثر مربوط به استان‌ها و ۲۰ اثر دیگر مربوط به استان تهران است.»

او با اشاره به شروع اجراها از شب اول جنگ و راه‌اندازی تجمعات مردمی و موبک‌ها افزود: «این اقدام در استان‌ها توسط حوزه هنری انجام شده است.» وی خاطر نشان کرد: «بخشی از نمایش‌ها هم مربوط به تئاتر بچه‌های مسجد است که همزمان با تهران در دیگر استان‌ها هم به نمایش گذاشته می‌شوند.»

وی ادامه داد: «این برنامه توسط حوزه هنری در قالب نمایش جنگ رمضان در قالب رویدادهای مختلف در سراسر کشور اجرا شده است. به عنوان نمونه در استان اصفهان ۱۱۳ اثر داریم که در رویداد استانی به نام «قرار» اجرامی شود.»

کیانی در عین حال یادآوری کرد: «به مناسبت روز ملی هنرهای نمایشی در هفت استان رویداد داشتیم که شامل تهران، اصفهان، گیلان، هرمزگان (میناب)، گلستان، لرستان و مشهد می‌شود.»

وی در ادامه گفت: «هیچ کدام از برنامه‌ها تا روز ملی هنرهای نمایشی در سالن برگزار نشده و در میدان اتفاق افتاده است.»

او با اشاره به نمونه‌ای دیگر ادامه داد: «در میناب ۹ نفر از بچه‌های مسجد یک نفر که نقال بودند، به اجرای نمایش پرداختند. در دیگر استان‌ها هم از شهدای جنگ دوازده روزه و جنگ رمضان تقدیر به عمل آمد. اجراهای دیگری نیز به این تعداد اضافه خواهد شد؛ هر کدام از استان‌ها بین ۱۰ تا ۱۵ اجرا دیگر خواهند داشت که تاکنون افزون بر یکهزار اجرا در سراسر کشور داشتیم.»

وی اظهار کرد: «در ایام هنر انقلاب نیز یعنی بیستم فروردین و مقارن با چهلمین روز از شهادت رهبر فقید انقلاب، تعدادی به این آثار اضافه خواهد شد. تاکنون یک استان هفت اثر و یک استان دیگر چهار اثر به تعداد آثار نمایشی خود در این ارتباط اضافه کرده‌اند و استان‌های دیگر نیز آثار مضاعف خود را ارائه خواهند کرد.»

کیانی با توجه به شرایط جنگی کشور تأکید کرد: «جریان نمایشی یویاست و پرزگند در موبک‌ها پیگیری می‌شود. اجراها شامل پرقرورمنس، پانتومیم، نمایش رادیویی، آیینی، کمدی، خیابانی، نمایشنامه‌خوانی و حتی تکه‌های کوتاه نمایش‌های تلویزیونی است.» / **ایرنا**